

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 5P/10/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7620205719
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Hiščáková
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2021:7620205719.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňou JUDr. Denisou Hiščákovou, v právnej veci mal. detí: P. O., K.. XX.XX.XXXX, J. O., K.. XX.X.XXXX, U. O., K.. XX.X.XXXX, S. O., K.. X.X.XXXX U. W. O., K.. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, deti matky Q. V., K.. XX.X.XXXX, O. Q. K. Z. XXX a otca P. O., K.. XX.X.XXXX, I. O. Q. K. Z. XXX, I..Č.. Q. K. Z. XXX, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

Návrh matky na zvýšenie výživného z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Matka maloletých detí sa svojim návrhom zo dňa 20.11.2020 domáhala voči otcovi maloletých detí zvýšenia výživného na maloletého P. na sumu 70 Eur mesačne, na maloletú J. na sumu 70 Eur mesačne, na maloletého U. na sumu 50 Eur mesačne, na maloletého S. na sumu 50 Eur mesačne a na maloletú W. na sumu 40 Eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Návrh odôvodnila tým, že jej manželstvo s otcom maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves právoplatným dňa 31.5.2018, ktorým boli zároveň deti zverené do jej osobnej starostlivosti a otec detí bol zaviazaný prispievať na každé dieťa minimálnym zákonným výživným, nakoľko otec detí vtedy nikde nepracoval. Od uvedenej doby si otec detí nenašiel zamestnanie, pracoval iba na dohody, momentálne nepracuje nikde. Okolnosti na strane detí sa zmenili, syn P. nastúpil na druhý stupeň základnej školy, synovia U. U. S. začali navštevovať základnú školu. Dcéra J. a dcéra W. sú v jej celodennej starostlivosti. Otec detí si vyživovaciu povinnosť neplní od februára 2019, na deti preto poberá náhradné výživné. Má problém zabezpečiť deťom všetky životné potreby, hoci jej pomáha súčasný druh, s ktorým aj žije a majú spolu jedno dieťa a ďalšie čakajú. Ani druh nemá zamestnanie, ale snaží sa privyrábať príležitostnými brigádami.

2. Matka k svojmu návrhu pripojila rodné listy maloletých detí.

3. Na zastupovanie maloletých detí v konaní im súd ustanovil kolízneho opatrovníka, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, ktorého zároveň požiadal o prešetrenie pomerov v rodine maloletých.

4. Otec detí sa k návrhu vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 23.12.2020. S návrhom nesúhlasil, pretože nemá z čoho výživné platiť. Je nezamestnaný a nemá žiaden stabilný príjem, od novembra 2020 je poberateľom dávky v hmotnej núdzi v sume 66,30 Eur mesačne. Potvrdil, že výživné neplatí vôbec od februára 2019, kedy stratil brigádu v Českej republike. Nemá vlastné bývanie, teraz býva u sestry na Slovensku. Živil sa iba príležitostnými brigádami. Pre neplnenie výživného bol aj právoplatne odsúdený tunajším súdom a to dvakrát, trestným rozkazom 4T/23/2020 z 3.3.2020 a 1T/19/2020 z 13.11.2020. V oboch prípadoch mu bol uložený podmienený trest odňatia slobody. Snaží

sa situáciu riešiť, aby mohol obstať v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, ale nedarí sa mu, akó róm je na pracovnom trhu znevýhodnený.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktoré sa ani jeden z rodičov detí bez ospravedlnenia opakovane nedostavili. Súd preto pojednával a napokon aj rozhodol v ich neprítomnosti.

6. Súd po oboznámení sa s návrhom matky a vyjadrením otca vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré si vyžiadal za účelom zistenia skutočného stavu veci. Na základe uvedeného súd zistil nasledovné.

7. Manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 14P/63/2018 zo dňa 28.05.2018. Na čas po rozvode boli maloleté deti zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu každého z maloletých minimálnym zákonným výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté dieťa. V čase rozhodovania súdu o rozvode a úprave rodičovských práv a povinností na čas po rozvode rodičia už nežili v spoločnej domácnosti. Matka s deťmi bývali v nájomnom obecnom dvojizbovom byte v Q. K. Z.. Hygiena v domácnosti bola na nižšej úrovni, matka však nemala v čase šetrenia v domácnosti žiadne zásoby potravín. Maloletý P. bol žiakom 3. ročníka, mal. J. žiačkou 1. ročníka základnej školy v mieste bydliska. Ostatné tri deti boli v celodennej starostlivosti matky. Matka uvádzala výchovné problémy so synom P., ktorý ju nepočúval. P. uviedol, že je nahneván na matku z dôvodu, že si našla nového partnera, prestala sa o nich riadne starať, nechávala ich doma v noci s U. S. a raz aj úplne samých. Matka bola nezamestnaná, poberala rodičovský príspevok vo výške 214,70 Eur, prídavky 118,40 Eur a dávku v hmotnej núdzi 93,60 Eur. Otec detí vtedy býval u sestry a na výživu detí neprispieval.

8. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 21.12.2020 z vykonaného sociálneho zisťovania v rodine býva matka s deťmi naďalej v nájomnom obecnom dvojizbovom byte v Q. K. Z., pričom v spoločnej domácnosti s nimi býva aj terajší partner matky Q. Z.I., K.. X.X.XXXX s ich maloletou dcérou S. Z., K.. XX.X.XXXX. Matka je opätovne tehotná a na prelome roku 2020 očakáva narodenie ďalšieho dieťaťa. Všetci majú v byte k dispozícii priestrannú kuchyňu, kde sa nachádza staršia kuchynská linka, rozkladací gauč, dve kreslá, rozkladacie kreslo, stôl a TV. V izbe sa nachádza rozkladací gauč, obývacia stena a dve kreslá. Jedna miestnosť v byte je neobývaná. K dispozícii majú kúpeľňu so sociálnym zariadením, ktoré je funkčné. V byte je zavedená voda a elektrická energia. Vykurovanie je na tuhé palivo. Počas šetrenia bolo v kuchyni teplo a zakúrené. Celková hygiena domácnosti je na nižšej úrovni. Matka je aj v súčasnosti nezamestnaná, je jej vyplácaný rodičovský príspevok vo výške 270 Eur, prídavky na deti 124,75 Eur a náhradné výživné na päť mal. detí vo výške 147,10 Eur. Maloletý P. je žiakom 5. ročníka, J. 3. ročníka, U. U. S. sú žiakmi 1. ročníka, všetci Základnej školy v Q. K. Z.. Maloletá W. a maloletá S. sú v celodennej starostlivosti matky. Všetky deti sú zdravé. Matka sa preukázala základným oblečením pre deti, mala zakúpené aj topánky pre deti, ktoré nezodpovedali všetky ročnému obdobiu. Pre deti nemala zakúpené základné potraviny. Deti raňajkovali teplý čaj. Matka uviedla, že na pošte má peniaze, ktoré jej zaslal terajší partner, ktorý pracuje brigádnicke v I.. Z príjmu, ktorý má rodina, pravidelne uhradza nájomné vo výške 75 Eur, kde obec eviduje dlh, elektrickú energiu 70 Eur, vodu 35 Eur a odpad za jednu osobu 15 Eur. Otec na výživu detí neprispieva, s deťmi nie je v žiadnom kontakte. V súčasnej dobe býva u svojej sestry Q. S. a jej manžela a s ich siedmimi mal. deťmi v murovanom rodinnom dome v Q. K. Z.. Dom pozostáva v prednej časti z jednej veľkej priestrannej izby a jednej menšej izby, ktoré sú zariadené jednoducho a účelne základným nábytkom. V zadnej časti sa nachádza kuchyňa. Hygiena je na dobrej úrovni. Otec je nezamestnaný, poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 66,30 Eur.

9. Podľa potvrdení predložených otcom detí, tento bol v priebehu roka 2020 poberateľom dávky v hmotnej núdzi v mesiacoch 1 až 6, 11 a 12. Naposledy bol zamestnaný na dohodu o vykonaní práce a to od 6.10.2020 do 19.10.2020 v spoločnosti D. W..Y..R.. so sídlom v obci Š., kde dosiahol čistý príjem 16,37 Eur. Išlo o dohodu na dobu určitú do 31.12.2020 s dohodnutým maximálnym pracovným časom 32 hodín v mesiaci a dohodnutou hodinovou odmenou 3,33 Eur. Dohoda bola ukončená dohodou k 19.10.2020. V období od 17.8. do 31.8.2020 otec detí pracoval na základe dohody o vykonaní práce pre spoločnosť V.-, W..Y..R.. W. W. B. V.. Išlo o výkopové práce s dohodnutou odmenou 10.000 Kč (378 Eur).

10. Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

11. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

12. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

13. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

14. Podľa § 75 ods. 1 vety prvej Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

15. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

17. Podľa § 157 zákona č. 161/2015 Z.z. , Civilný mimosporový poriadok (ďalej len ako „CMP“), rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

18. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

19. Podľa § 231 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „CSP“), rozsudok ukladajúci povinnosť plniť v budúcnosti splatné dávky alebo splátky možno na základe žaloby zmeniť, ak sa podstatne zmenili pomery, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie dávok alebo splátok. Zmena rozsudku je prípustná od času, keď nastala podstatná zmena pomerov.

20. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že návrhu matky nie je možné vyhovieť a to z dôvodov uvedených nižšie.

21. Zákon o rodine explicitne nevyžaduje podstatnú zmenu okolností na strane účastníkov konania k tomu, aby súd rozhodoval o zmene pôvodného rozhodnutia, ktorým bolo určené výživné zo strany povinného rodiča na maloleté dieťa. Aj súčasne platné a účinné znenie CMP v § 157 uvádza, že rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery. Napriek tomu, vzhľadom na konštrukciu tejto okolnosti ako výnimky zo zásady nezmeniteľnosti súdnych rozhodnutí, ktorá smeruje k právnej istote, sa vyžaduje, aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo len vtedy, ak ide o zmenu závažnejšieho charakteru. Nie je žiaduce a ani prípustné reparovať právoplatné súdne rozhodnutie pre nepodstatnú zmenu v pomeroch. Súd sa musí prioritne zaoberať otázkou, či sa podstatne zmenili okolnosti, ktoré sú rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie opakujúcich sa dávok výživného. V zmysle záverov aplikačnej praxe preto treba prihliadať na všetky okolnosti, ktoré by mohli byť podkladom pre zmenu výživného.

22. V danom prípade súd preskúmal dôvody, z ktorých vychádzal súd pri poslednom rozhodovaní o výške výživného v roku 2018 so skutočnosťami, ktoré sú evidentné na strane účastníkov konania v súčasnosti a dospel k záveru, že na strane otca maloletých detí a ani na strane ich matky nie je možné hovoriť o podstatnej zmene pomerov. Otec maloletých tak v čase posledného rozhodovania o výživnom, ako aj v súčasnosti je poberateľom dávky v hmotnej núdzi, nemá vlastné bývanie a je nemajetný. Otcovi nemožno vytknúť ani to, že by bol vo v rámci hľadania možnosti pracovného uplatnenia sa pasívny, nakoľko preukázal, že si opakovane našiel prácu, avšak iba na dohodu o pracovnej činnosti.

23. Nezmenené pomery sú aj na strane matky maloletých detí, a to pokiaľ ide o skutočnosť, že je aj v súčasnosti nezamestnaná a jej príjmom sú rovnako ako v roku 2018 rodičovský príspevok a prídavky na deti. Zmena na strane matky nastala v oblasti jej osobných pomerov, nakoľko jej pribudli ďalšie dve

vyživovacie povinnosti s novým partnerom. Z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti zo strany otca detí, je matke vyplácané náhradné výživné. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že matka napriek tomu, že v súčasnosti je jej príjem vyšší o náhradné výživné (v čase rozvodového konania otec výživné neplatil), táto nie celkom riadne zabezpečuje potreby detí. Matka totiž ani v súčasnosti, ale ani v minulosti nemala pre deti zabezpečené základné potraviny. Z uvedeného dôvodu bude zo strany kolízneho opatrovníka zvýšené sledovanie rodiny a prípadne uložené výchovné opatrenie.

24. Istá zmena pomerov nastala na strane maloletých detí, a to v súvislosti s nástupom dvoch z detí na základnú školu a s nástupom jedného z detí na druhý stupeň základnej školy. Uvedené však samo osebe ešte nemusí znamenať takú zmenu pomerov, ktorá musí nevyhnutne viesť k výraznému zvýšeniu výdavkov a tým aj k potrebe zvýšenia výživného. Matka detí ostala v konaní pasívna a napriek opakovaným predvolaniam sa na pojednávanie súdu nedostavila, neuviedla žiadne tvrdenia o reálne zvýšených výdavkoch na deti a ani ich nepreukázala. Navyše je potrebné poukázať aj na fakt, že výška minimálneho výživného bola od poslednej úpravy zmenená a teda výživné, ktoré matka na deti v súčasnosti dostáva je vyššie než bolo v čase pôvodného určenia výživného. Na základe uvedeného súd návrh matky zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zákona č. 233/1995 Z. z. o exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.